

1BP302 - BANKOVNICTVÍ I

WWW.VSE.CZ

BANKING IN THE CLOUD

Zdroj: m.enternews.vn

Petr Teplý **(Ne)konvenční měnová politika ČNB**

Katedra bankovníctví a pojišťovnictví

Fakulta financí a účetnictví

VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Červen 2018 (28+11 slidů)

rámcí projektu OPVVV CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní

1. **Cíle centrální banky**
2. Funkce centrální banky
3. Nástroje centrální banky
4. Inflace a cílování inflace

1. Cíle centrální banky

Zdroj: autor

- obecně je základním cílem péče o zdravý měnový vývoj,
- výjimečně ekonomický růst a zaměstnanost (např. US Fed, ale i další cíle, jejichž pořadí se může každý rok měnit),
- primárním cílem není dosažení zisku,
- hlavní cíl ČNB: **péče o cenovou stabilitu** a dále **pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice** (viz § 2 zákona o ČNB) je v souladu s principy centrálních bank v rámci EU,
- makrobezřetnostní a měnová politika na sebe vzájemně působí, ale obě mají rozdílné cíle a nástroje.

Cenová stabilita a měnová politika

- v ČR definuje roli CB jako strážce cenové hladiny přímo Ústava,
- cenovou stabilitou rozumíme mírný růst cenové hladiny:
 - ▣ základním měřítkem cenové hladiny je tzv. index spotřebitelských cen
 - ▣ CB vyspělých ekonomik „cílují“ růst tohoto indexu kolem 2 %,
- dosažení cenové stability: nejčastěji pomocí úrokových sazeb.

Nekonvenční měnová politika

- provádějí centrální banky v případě, že všechny „klasické“ nástroje měnové politiky již nefungují (nízké úrokové sazby),
- cíl: zamezit deflaci a obnovit ekonomickou aktivitu zemí po finanční krizi (včetně stabilizace finančních trhů)
- příklady:
 - ▣ ECB: nákup krytých dluhopisů
 - ▣ Bank of England, Federal Reserve Bank: nákup vládních dluhopisů a ostatních soukromých aktiv (tzv. kvantitativní uvolňování peněz)
 - ▣ ČNB, Švýcarská centrální banka: devizové intervence.

Finanční stabilita a makrobezpečnostní politika

- finanční systém plní své funkce bez závažných poruch a nežádoucích důsledků pro současný i budoucí vývoj ekonomiky jako celku a zároveň vykazuje vysokou míru odolnosti vůči šokům,
- makrobezpečnostní politika se orientuje na stabilitu finančního systému jako celku (vyšší dohled nad systémově významnými bankami),
- cíl makrobezpečnostní politiky: minimalizovat systémové riziko ve finančním systému, jež může vést ke vzniku finančních krizí, které mohou mít za následek velké ztráty v jednotlivých ekonomikách včetně poklesu HDP,
- nástroje makrobezpečnostní politiky snižují zranitelnost a zvyšují odolnost finančního systému stanovením kapitálových a likvidních polštářů, které zamezují procykličnosti finančního systému,
- nástroje k zajištění úvěrové stability a tím i celkové finanční stability:
 - BASEL III (dodatečné kapitálové rezervy pro systémově významné banky; zavedení minimálních požadavků likvidity, omezení úvěrové angažovanosti a další)

Rozhodovací proces ČNB

- nejvyšším řídicím orgánem ČNB je sedmičlenná bankovní rada
 - v jejím čele je guvernér, bankovní radu dále tvoří dva viceguvernéři a čtyři další členové
 - bankovní rada o nastavení úrokových sazeb rozhoduje pravidelně osmkrát do roka
- guvernér ČNB: Jiří Rusnok
 - víceguvernéři: Mojmír Hampl, Vladimír Tomšík
 - členové bankovní rady: Vojtěch Benda, Marek Mora, Pavel Řežábek, Tomáš Nidetzký
- nezávislost ČNB:
 - personální
 - institucionální
 - funkční
 - finanční

Zdroj: ČNB

	hrubá mzda ¹⁾ v Kč	čistá mzda ²⁾ v Kč
Jiří Rusnok ³⁾	4 414 685	3 171 257
Mojmír Hampl	4 232 930	3 066 778
Vladimír Tomšík	4 257 436	3 029 611
Lubomír Lízal	3 564 739	2 554 670
Vojtěch Benda ⁴⁾	1 829 588	1 305 542
Pavel Řežábek	3 571 386	2 559 466
Tomáš Nidetzký ⁴⁾	1 885 787	1 346 090
Miroslav Singer ⁵⁾	2 959 204	2 124 764
Kamil Janáček ⁵⁾	2 009 198	1 407 507

Mzdy členů bankovní rady ČNB v roce 2016

-
1. Cíle centrální banky
 2. **Funkce centrální banky**
 3. Nástroje centrální banky
 4. Inflace a cílování inflace

2. Funkce centrální banky

- emise hotovostního oběživa,
- banka pro ostatní banky,
- provádění měnové politiky,
- banka státu,
- dohled nad finančním trhem,
- statistická činnost,
- zastupování státu v mezinárodních finančních institucích.

Zdroj: autor

2.1 Emise hotovostního oběživa

- CB je jediná banka ve státě, která má oprávnění emitovat hotovostní peníze,
- moderní emise hotovostních peněz probíhá prostřednictvím komerčních bank:
 - ▣ přijetím úvěru od CB,
 - ▣ prodejem určitých aktiv,
 - ▣ konverzí svých bezhotovostních vkladů u CB.
- *okamžik emise hotovostních peněz* – vyplacení hotovostních peněz CB komerčním bankám.

Vývoj výše oběživa od 1.1.2012 do 31.12.2016 (v mld. Kč)

Zdroj: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/platidla/obeh/obezivo_velke.gif

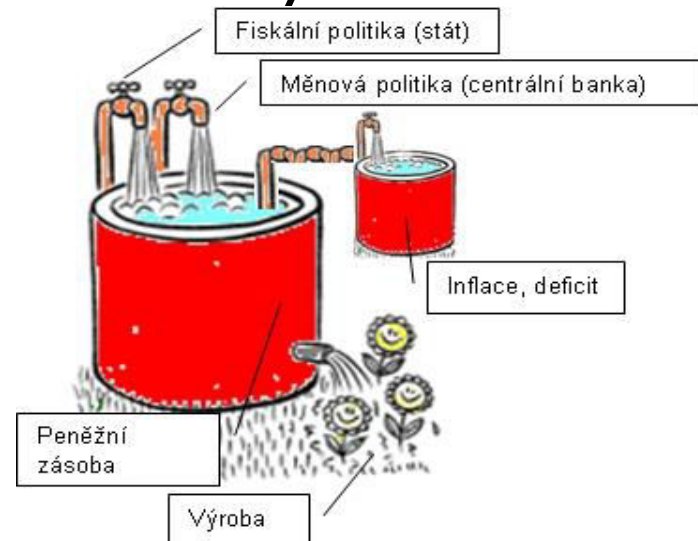
2.2 Banka pro ostatní banky

- ostatní banky si mohou od CB vypůjčovat úvěry a ukládat svá depozita,
- obchody CB s obchodními bankami:
 - ▣ vedení účtů a provádění mezibankovního platebního styku,
 - ▣ zásobování bank oběživem,
 - ▣ depozitně-úvěrové obchody,
 - ▣ poskytování úvěrů při potížích s likviditou,
 - ▣ ostatní obchody.

2.3 Provádění měnové politiky

- nejvýznamnější funkce CB,
- CB ovlivňuje množství peněz v oběhu, úrokové sazby, popř. měnový kurz,
- měnově-politická opatření provádí

CB za dosažení určitých makroekonomických cílů.

Zdroj: autor

2.4 Banka státu (vlády)

- CB vykonává bankovní služby pro vládní instituce, a to jak na centrální úrovni, tak i na úrovni municipální,
- činnosti ČNB pro stát:
 - ▣ poradní funkce vůči vládě,
 - ▣ vede účty podle zákona o rozpočtových pravidlech,
 - ▣ vede evidenci cenných papírů,
 - ▣ sjednává obchody s investičními nástroji
- zákon výslovně zakazuje úvěrování státu.

2.5 Dohled nad finančním trhem

- zák. č. 6/1993 Sb., o České národní bance
- dohled nad:
 - bankovním sektorem,
 - kapitálovým trhem,
 - pojišťovnictvím,
 - penzijními fondy,
 - družstevními záložnami,
 - směnárny
 - dohled nad institucemi v platebním styku

2.6 Statistická činnost

- ČNB zajišťuje jako jediná v ČR metodiku, sběr a zpracování dat pro měnové, bankovní a finanční statistiky,
- ČNB sestavuje platební bilanci státu včetně navazujících výkazů o investiční pozici vůči zahraničí, zahraniční zadluženosti, stavu devizových rezerv a dalších souvisejících ukazatelů.

2.7 Zastupování státu v mezinárodních finančních institucích

- členství v Evropském systému centrálních bank, MMF, Bance pro mezinárodní platby a další,
- cíl mezinárodních finančních institucí: řešení měnových otázek na mezinárodní úrovni.

-
1. Cíle centrální banky
 2. Funkce centrální banky
 3. **Nástroje centrální banky**
 4. Inflace a cílování inflace

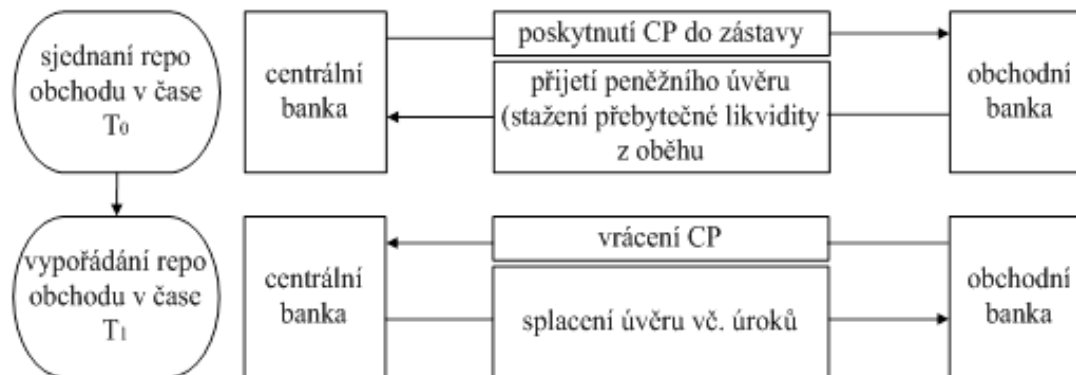
3. Nástroje centrální banky

- *depozitně-úvěrové nástroje* – stahování či poskytování likvidních prostředků CB (repo obchody, obchody s CP),
- *úrokové nástroje* – stanovení výše úrokových sazeb CB,
- *devizové intervence* - nákupy či prodeje cizích měn za českou korunu Českou národní bankou,
- *ostatní nástroje* – různá povaha, obvykle nastavují limity či pravidla, které musí banky dodržovat.

3.1 Depozitně – úvěrové obchody

Repo obchody

- nejvyužívanější měnově politický nástroj CB,
- přijetí nebo poskytnutí úvěrů zajištěného zástavou CP.

Zdroj: autor

Operace s CP

- nákup nebo prodej CP,
- jednostranná transakce,
- dopad na banky je stejný jako u repo obchodů.

3.2 Úrokové sazby centrální banky

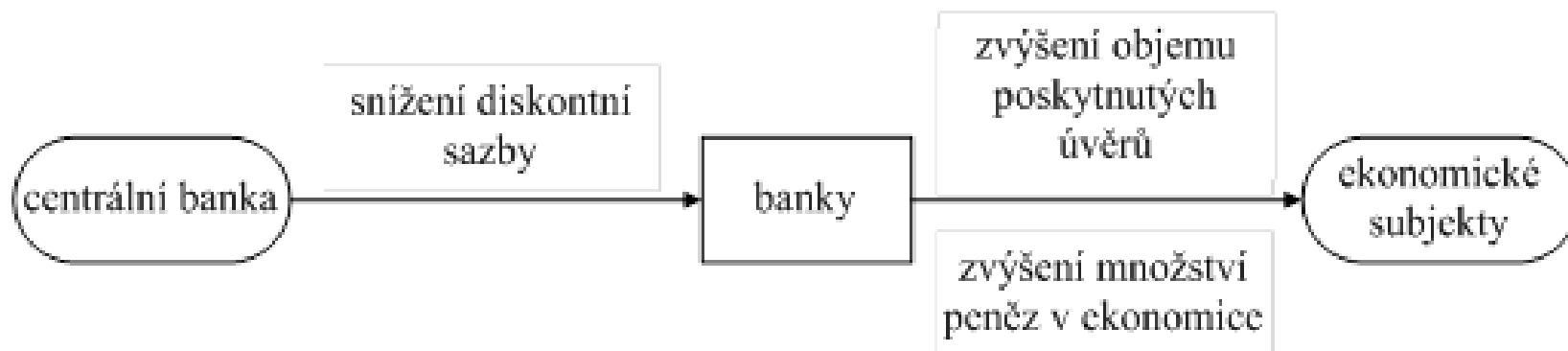
- v jednotlivých zemích se sazby vyhlášené příslušnou CB mohou lišit,
- význam úrokových sazeb:
 - ▣ určují, za kolik si banky půjčují od CB, resp. si u ní ukládají,
 - ▣ významné indikátory záměrů a cílů CB,

Zdroj: investujeme.cz

Dopad změn úrokových sazeb

- závisí hlavně na tom, v jakém vztahu jsou banky s CB,
- změna úrokových sazeb vyvolá změnu sazeb na mezibankovním peněžním trhu a následně se mění clientské sazby.

Úrokové sazby ČNB

- *diskontní sazba* – ČNB za ni přijímá vklady od bank,
- *repo sazba* – limitní sazba pro provádění repo obchodů s bankami,
- *lombardní sazba* – banky si za ni mohou vypůjčit od ČNB kolateralizovaný úvěr, maximální úroková sazba peněžním trhu.

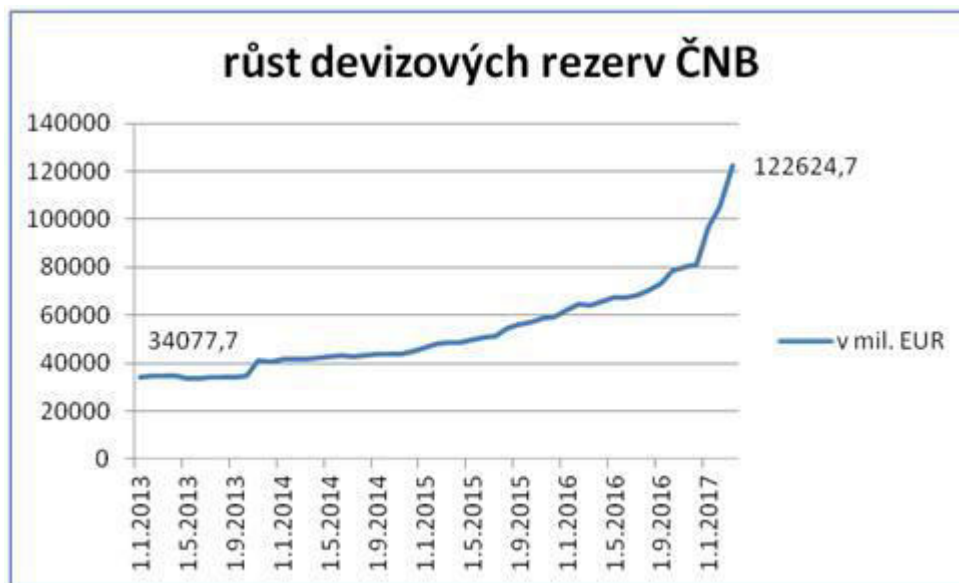
úrokové sazby	úroková sazba	platí od
<i>dvoutýdenní repo operace</i> – 2T repo sazba	0,75 %	2. 2. 2018
<i>depozitní facilitu</i> – diskontní sazba	0,05 %	2. 11. 2012
<i>marginální zápujční facilitu</i> – lombardní sazba	1,50 %	2. 2. 2018
povinné minimální rezervy	sazba z primárních vkladů	platí od
<i>banky</i>	2,00 %	7. 10. 1999
<i>stavební spořitelny a ČMZRB</i>	2,00 %	7. 10. 1999

3.3 Povinné minimální rezervy

- *ovlivňují likviditu bank* – stanovují povinnost udržovat část získaných zdrojů v likvidní formě,
- *omezují multiplikaci depozit* – prostředky povinně uložené v podobě PMR nemohou banky použít na poskytování úvěrů
- jsou úročeny průměrnou limitní sazbou pro dvoutýdenní repo operace ČNB.

3.4 Devizové intervence

- nákupy či prodeje cizích měn za českou korunu ČNB na devizovém trhu,
- cílem může být buď tlumení volatility na devizovém trhu a/nebo uvolnění popř. zpřísnění měnové politiky,
- nejsou v režimu cílování inflace běžně používaným nástrojem.

Zdroj: ČNB

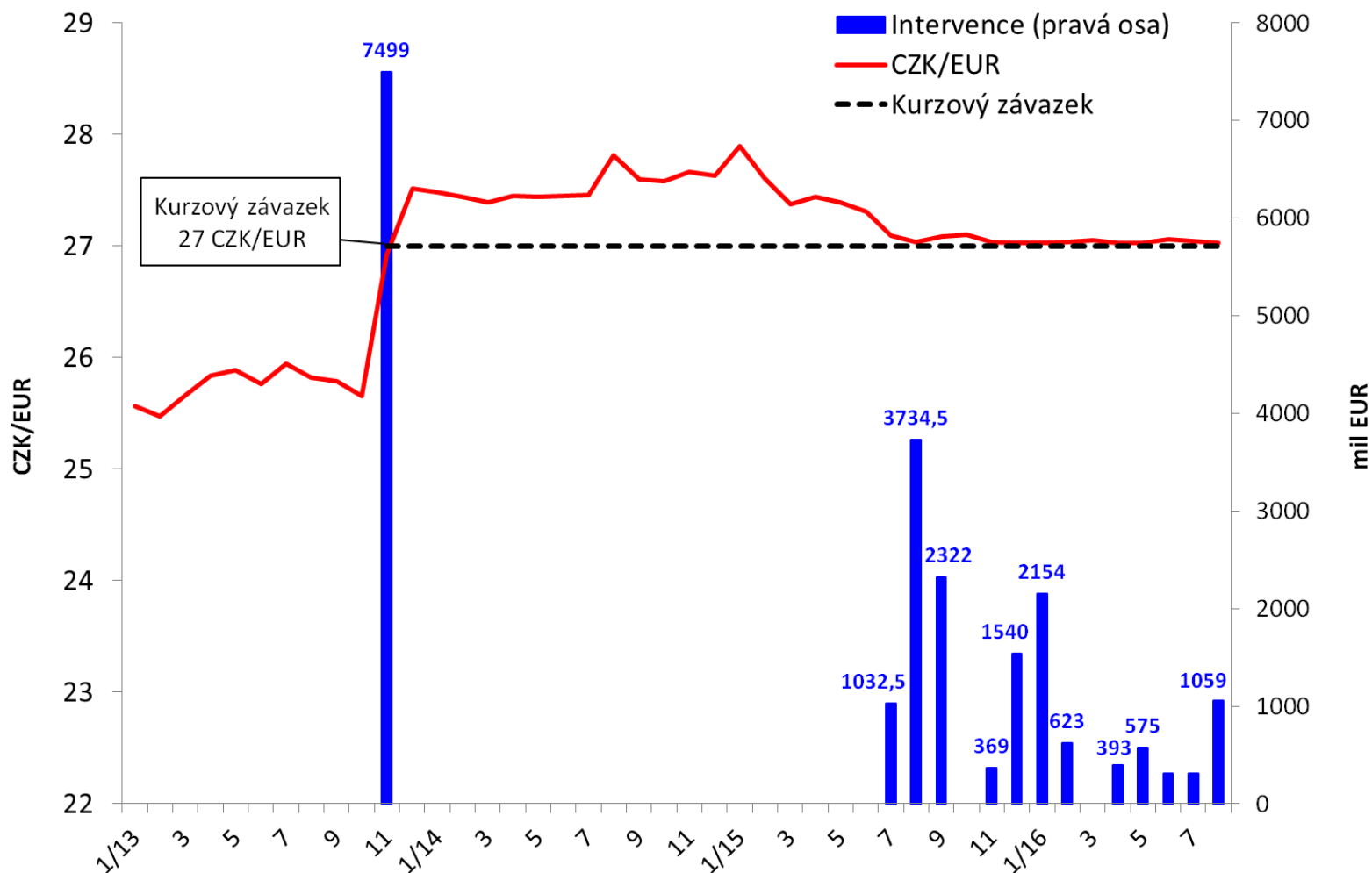
Obchody ČNB na devizovém trhu

- 1992 až 1997 – *devizový fixing* (ČNB obchodovala jen s \$ a DEM),
- od r. 1997 – *system řízeného floatingu*
 - ČNB provádí obchody příležitostně (7. 11. 2013 ČNB zahájila devizové intervence poprvé po 11 letech, ukončila je k 6. 4. 2017),
 - devizový kurz použila ČNB jako nástroj k uvolňování měnových podmínek – intervence k oslabení Kč k euru
 - důvod: prognóza nízké inflace (vyšší dovozní ceny povedou k vyšší inflaci),
 - ČNB bude prodávat rezervy v Kč a nahradí je devizovými rezervami v cizích měnách,
 - duben 2017: ČNB se vrátila do standardního režimu měnové politiky, ve kterém jsou hlavním nástrojem úrokové sazby,
 - kurz již není nástrojem měnové politiky a pohybuje se v režimu řízeného plování

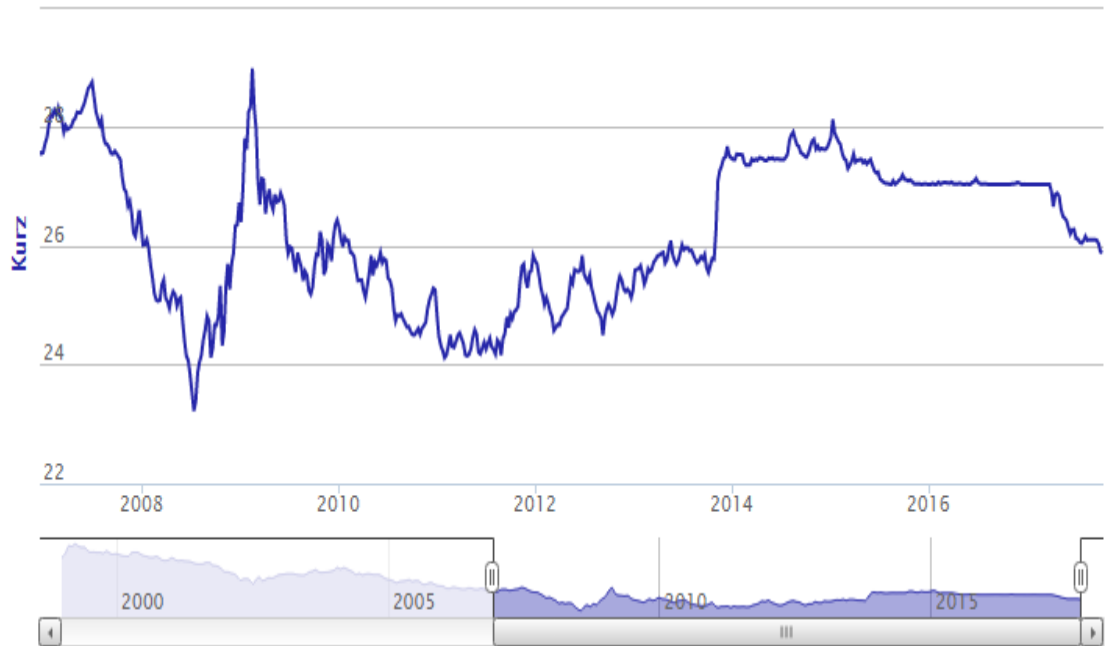
Zdroj:
tamdiemcommunicationons.wordpress.com

Devizové intervence ČNB

Zdroj: RUSNOK, J. Nekonvenční nástroje centrálních bank v průběhu krize a měnová politika ČNB. Prezentace, Univerzita Pardubice, 9. listopadu 2016

Vývoj kurzu EUR/CZK

Vývoj kurzu koruny od oznámení ukončení intervencí

Zdroj: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_

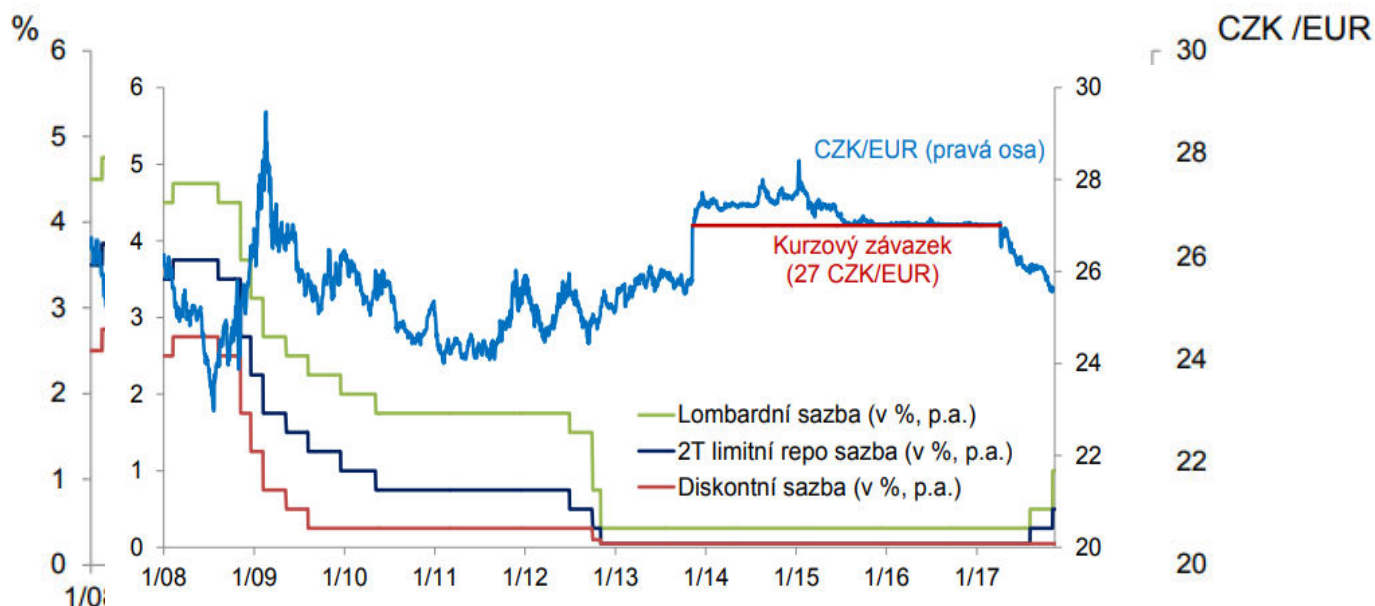
Vývoj devizových obchodů ČNB za celou dobu intervencí 2013-2017

Období	Obchody v milionech eur	Přepočet (v mld. Kč)
duben 2017	653	17,63
březen 2017	19.258	520
únor 2017	8138,5	219,7
leden 2017	14.480,5	390,97
prosinec 2016	3257	87,94
listopad 2016	524,0	14,15
říjen 2016	3961,0	106,95
září 2016	3685,0	99,5
srpen 2016	1059,0	28,59
červenec 2016	307,0	8,29
červen 2016	313,0	8,45
květen 2016	575,0	15,53
duben 2016	393,0	10,61
březen 2016	0	0
únor 2016	623,0	16,82
prosinec 2015	1540,0	41,58
listopad 2015	369,0	9,9
říjen 2015	0	0
září 2015	2322,0	62,69
srpen 2015	3734,5	100,83
červenec 2015	1032,5	27,88
listopad 2013	7499,0	202,47
CELKEM	75.878	2048,64

Za necelých šest dní ČNB během dubna 2017 použila na obranu proti posílení koruny pod 27,00 za euro téměř 18 miliard korun. Celkově tak od listopadu 2013 do 6. dubna 2017 použila na intervence zhruba 2,049 bilionu korun.

Ukončení kurzového závazku

- Ve snaze zabránit deflaci resp. dlouhodobému podstřelování inflačního cíle byl v listopadu 2013 zaveden kurzový závazek ČNB na hladině 27 CZK/EUR.
- Tento závazek byl ukončen 6. dubna poté, co bylo dosaženo podmínek pro udržitelné plnění 2% inflačního cíle.
- Ukončení závazku proběhlo hladce. Koruna od exitu pozvolna posiluje.
- Exit byl prvním krokem k normalizaci měnových podmínek. V srpnu jej následovalo první zvýšení úrokových sazeb ČNB od února 2008.

-
1. Cíle centrální banky
 2. Funkce centrální banky
 3. Nástroje centrální banky
 4. **Inflace a cílování inflace**

4. Inflace a cílování inflace

- cíl ČNB: meziroční přírůstek spotřebitelských cen o 2 %, skutečná hodnota inflace se nemá lišit o více než 1 % bod na obě strany
- negativní důsledky inflace: znehodnocuje příjmy a úspory, vyšší úrokové sazby, vyšší rizikovost, spekulativní aktivity, redistribuce důchodu od věřitelů k dlužníkům
- cílování inflace od r. 1998 v ČR

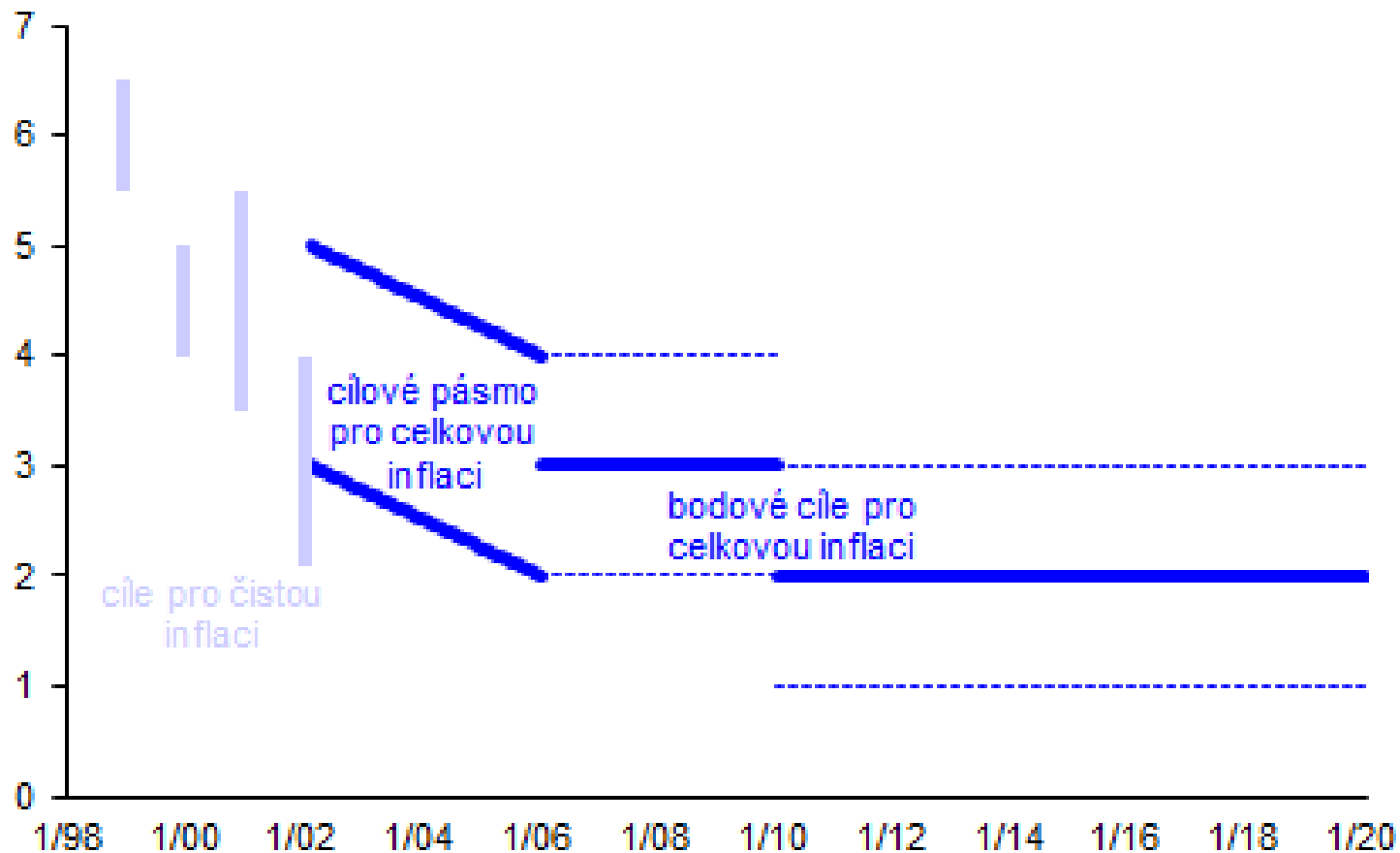

Cílování inflace

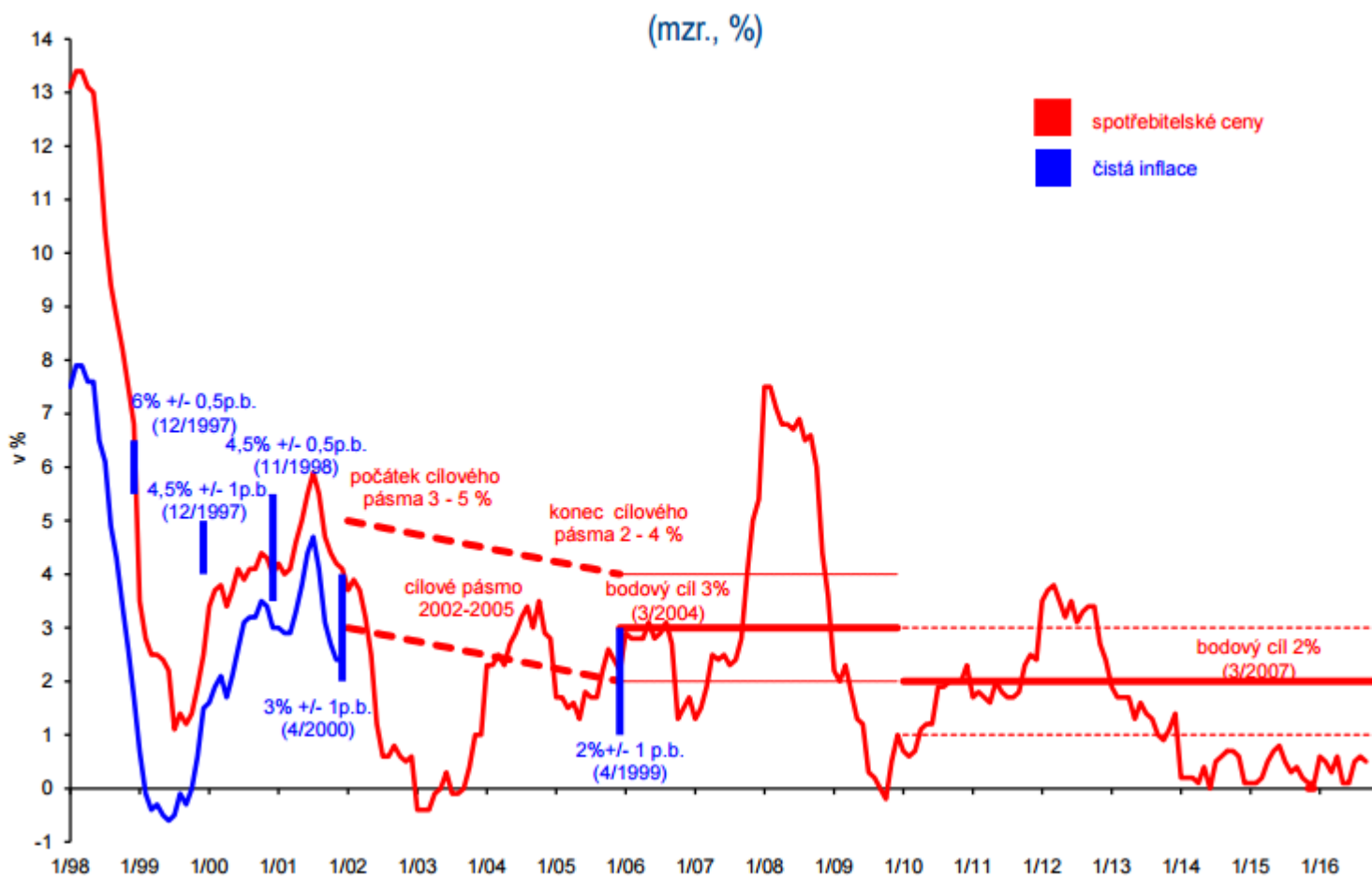
- střednědobá strategie, využívá prognózy inflace,
- změnami nástrojů monetární politiky se ČNB snaží udržet inflace ve stanoveném koridoru,
- ČNB vychází ze statistických dat publikovaných ČSÚ,
- v průměru jsou inflační cíle naplňovány, často však sledujeme tzv. „podstřelení“ nebo „nadstřelení“ cíle.

Inflační cíle ČNB (v %)

Inflace vs. inflační cíl

Výjimky z plnění inflačních cílů

- *exogenní faktory:*
 - výkyvy světových cen energetických surovin,
 - výkyvy ve vývoji cen zemědělských výrobků,
 - změna struktury a sazeb nepřímých daní,
 - přírodní katastrofy,
 - změny v segmentu regulovaných cen.

Členové bankovní rady ČNB

19.10.2017

Zdroj: autor

www.cnb.cz/cs/index.html

O ČNB | Měnová politika | Finanční stabilita | Dohled a regulace | Bankovky a mince | **Platební styk** | Finanční trhy | Řešení krize na FT | Statistika | Ekonomický výzkum

Servis pro média
Odborná knihovna ČNB
Kongresové centrum ČNB
Ochrana spotřebitele
Publikace

Seznamy a evidence
Úřední deska
Účty měst a obcí u ČNB
Veřejné zakázky
Volná pracovní místa
Volné prostory k pronájmu
Vyřazování majetku

ČNB

Guvernér ČNB Rusnok oceněn za hladké ukončení kurzového závazku

Jiří Rusnok získal ocenění Guvernér centrální banky pro střední a východní Evropu pro rok 2017. Cenu mu udělil magazín GlobalMarkets, oficiální časopis výročního zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky.

[více](#)

Kurzy vyhlášené ČNB

Měna	Jednotka	17.10.2017
	1 EUR	25,735 CZK
	1 USD	21,885 CZK
	1 GBP	28,871 CZK

[zobrazit všechny vyhlášené kurzy](#)

Základní sazby ČNB

2T Repo sazba:	0,25 %
Diskontní sazba:	0,05 %
Lombardní sazba:	0,50 %
PMR:	2,00 %

[více o sazbách](#)

Inflace Září 2017: 2,7 %

0 % 1 % 2 % 3 % 4 %

Aktuality **Nejnovější údaje** **Kalendář**

16. 10. 2017
Bankovka 100 Kč vzor 2019
vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu (pdf, 1,3 MB)

16. 10. 2017
Šetření úvěrových podmínek bank
říjen 2017

13. 10. 2017
Omezení přijímání a odesílání datových zpráv ČNB
Ve dnech 18. 10. od 13.00 až 23. 10. do 14.00 je z důvodu přechodu na nové verze informačního systému spisové služby omezeno přijímání a odesílání datových zpráv ČNB prostřednictvím

www.PENIZENAUTEKU.cz
Zkrotte svoje peníze!

Doporučená literatura

Zdroj: edu.xunta.gal

Kapitola 3 (Centrální bankovníctví)

Zdroj: autor